

YHTEISÖN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
29 päivänä marraskuuta 1956 *

Asiassa 8/55,

Fédération Charbonnière de Belgique, asiamiehinään Louis Dehasse, Léon Canivet, Pierre Delville ja Henri Goudaillier, avustajinaan asianajaja Paul Tschoffen, Cour d'Appel de Liège, sekä Université libre de Bruxellesin professori, asianajaja Henri Simont, Belgian Cour de Cassation, prosessiosoite Luxemburgissa 6 rue Henri Heine,

kantajana,

vastaan

Euroopan hiili- ja teräsyhteisön korkea viranomainen, asiamiehenään oikeudellinen neuvonantaja Walter Much, avustajanaan Université de Louvainin professori, asianajaja G. van Hecke, Cour d'Appel de Bruxelles, prosessiosoite Luxemburgissa 2 Place de Metz,

vastaajana,

jossa kantaja vaatii yhteisöjen tuomioistuinta kumoamaan korkean viranomaisen 28.5.1955 tekemän päätöksen N:o 22/55 ja tietyt korkean viranomaisen päätökset, jotka ovat aiheutuneet korkean viranomaisen 28.5.1955 Belgian kuningaskunnan hallitukselle osoittamasta kirjeestä, joka koskee tasausjärjestelmän muuttamista (EYVL 31.5.1955, s. 753-758),

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

YHTEISÖN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti M. Pilotti, jaostojen puheenjohtajat J. Rueff ja O. Riese, tuomarit P. J. S. Serrarens, L. Delvaux, Ch. L. Hammes ja A. van Kleffens,

julkisasiamies: M. Lagrange,
kirjaaja: A. Van Houtte,

on antanut seuraavan

tuomion

A - 28.5.1955 tehty päätös N:o 22/55

I Korkean viranomaisen toimivalta vahvistaa hinnasto ja alentaa hintoja

Siirtymämääräyksiä koskevan yleissopimuksen 8 pykälän mukaisesti kyseisen yleissopimuksen III osassa määrätyt tasausjärjestelyt on toteutettava ennen yhteismarkkinoiden toteuttamista. Näin ollen yleissopimuksessa on alusta alkaen altistettu Belgian hiilimarkkinat yhteismarkkinoiden vaikutuksille ainoastaan soveltamalla erityistoimenpiteitä, etenkin ottamalla käyttöön tasausjärjestelyjä. Nämä toimenpiteet johtuvat siitä, että Belgiassa hiiltä tuotetaan epäsuotuisammissa olosuhteissa kuin muissa yhteisön maissa.

Suullisen käsittelyn aikana vastaaja on esittänyt syitä tähän epäkohtaan. Epäkohdasta ei ole esitetty vastaväitteitä, ja yhteisön tuomioistuin pitää sitä totena. Näin ollen, Belgiassa

- 1) tuotannon geologiset edellytykset ovat yleisesti epäsuotuisampia kuin maissa, joiden hinnat hallitsevat yhteismarkkinoilla, ja tämä ilmenee tiettyjen ”vähämerkityksisten” kaivosten olemassaolosta;
- 2) tekninen kehitys on viivästynyt sen vuoksi, että tarvittavia investointeja ei ole pystytty tekemään useisiin vuosiin; ja

3) palkkataso on korkeampi kuin muissa tuottajamaissa.

Näiden syiden vuoksi tuotantokustannukset ovat Belgiassa suuremmat kuin muualla, minkä vuoksi myös hintataso on muiden maiden hintatasoa korkeampi. Jotta Belgian markkinat voitaisiin yhdentää yhteismarkkinoihin ja jotta hintojen lähentäminen voitaisiin varmistaa, perustamissopimuksessa on pyritty poistamaan tätä eroavaisuutta vähentämällä tuotantokustannusten eroa tasausjärjestelyjen avulla yleissopimuksen 26 pykälän edellytyksin. Kyseisessä pykälässä määrätään Belgian hiilen hintojen alentamisesta kaikkia kyseisen hiilen käyttäjiä varten, jotta hiilen hinnat lähentyisivät yhteismarkkinoiden hintoja, ja siinä ilmoitetaan edellytykset, jotka yritysten on täytettävä tasausjärjestelyn saamiseksi, päivämäärä, josta lähtien edellä tarkoitettua hintojen lähentämistä sovelletaan sekä määrät, joilla hintoja voidaan alentaa. Käyttäjien etu, joka näin ollen tunnustetaan, vaatii siis, että Belgian hintojen laskeminen arvioitujen tuotantokustannusten lähelle aiheuttaa täysimääräiset vaikutuksensa Belgian markkinoiden heilahteluista riippumatta. Mikäli hintojen lähentäminen tapahtuisi nostamalla yhteismarkkinoiden hintoja eikä laskemalla belgialaisia hintoja, kuten kantaja on väittänyt, tasausmaksu muuttuisi tueksi, joka olisi täysin aiheeton.

Yleissopimuksen 26 pykälän mukaisesti sellainen tilanne, jossa tasausmaksu on oikeutettu, edellyttää tarvetta alentaa Belgian hintatasoa enemmän tai vähemmän vakiintuneelle rajalle, joka aiheutuu kokonaisarvioinnista, joka perustuu arvioihin Belgian tuotantokustannuksista siirtymäkauden päättyessä. Yleissopimuksen 26 pykälän sanamuodossa ei toisaalta ole täsmällisiä viitteitä siitä, miten hinnat olisi saatava lähestymään määrättyjä rajoja ja siitä, kuuluuko tämän tehtävän toteuttaminen yrityksille vai viranomaisille.

Kantaja on esittänyt, että EHTY:n perustamissopimuksessa määrätään markkinajärjestelystä, jossa yritykset vahvistavat hinnat, ja että nimenomaisia poikkeuksia lukuun ottamatta tässä tapauksessa juuri yritykset vahvistavat hinnat. Jos yrityksille maksetaan tasausmaksua, niiden on vahvistettava hinnat arvioitavissa olevien tuotantokustannusten tasolle. Kantaja ei siis ehdottomasti sulje pois korkean viranomaisen puuttumista hintojen vahvistamiseen, mutta se rajoittaa tällaisen vahvistamisen perustamissopimuksessa, erityisesti sen 61 artiklassa, nimenomaisesti mainittuihin tapauksiin.

Kantajan mukaan yleissopimuksessa edellytetty Belgian hintojen alentaminen on huomattavan tärkeä toimenpide, jonka tarkoituksena on valmistella erityisen vaikeissa olosuhteissa Belgian hiilen yhdentymistä yhteismarkkinoille ja jonka perusteena on, että hiilen yhteismarkkinoiden asteittainen yhtenäistäminen on yhteisön yleisen edun mukaista.

Tämän väitteen mukaan siirtymäkauden aikana kaikki nämä tavoitteet edellyttäisivät ja koskisivat ensisijaisesti ainoastaan belgialaisten hiilikaivosten omaa harkintavaltaa. Tätä seurausta ei voida hyväksyä.

Markkinatalouden tavanomainen toiminta johtaisi lisäksi siihen, että markkinahinnat muodostuisivat kysynnän ja tarjonnan perusteella ja että hinnat muuttuisivat jatkuvasti. Siirtymäkauden aikana Belgian hiilen hinnat on kuitenkin vahvistettava ja vakiinnutettava lähelle arvioituja tuotantokustannuksia. Tähän rajaan, joka vahvistetaan muun muassa kaivosten tuoton parantumisennusteisiin ja vähämerkityksisten kaivosten sulkemisten vaikutuksiin perustuvan kokonaisarvioinnin pohjalta, eivät markkinat vaikuta. Jos kysynnän ja tarjonnan annettaisiin vaikuttaa Belgian hiilen hintoihin, hintojen alenemista ei voitaisi varmistaa.

Tähän tapaukseen ei voi soveltaa perustamissopimuksen 61 artiklaa. Itse asiassa tässä määräyksessä sallitaan toimenpiteiden toteuttaminen ainoastaan sellaisissa tapauksissa, jotka ovat välttämättömiä, jotta voitaisiin korjata markkinatalouden tavanomaisesta toiminnasta aiheutuvista liiallisista korotuksista johtuvia hetkellisiä haittoja. Jos artiklaa sovellettaisiin pysyvästi sitä varten, että hinnat saataisiin pysymään siirtymäkauden lopun tuotantokustannusten arvioimisesta aiheutuvalla keinotekoisella tasolla, artiklaa käytettäisiin muuhun kuin todelliseen tarkoitukseensa. Lisäksi 61 artiklan menettelyn vakavuus on vaikeasti yhteensovitettavissa sellaiseen hintojen vahvistamiseen, jota joudutaan tarkistamaan tuotantokustannuksia koskevien arvioiden muuttuessa sitä mukaa kuin siirtymäkausi lähestyy loppuaan ja suunnitelmat ovat jo osin toteutettuja.

Se, että 61 artiklassa edellytetään neuvoo-antavan komitean ja neuvoston kuulemista ”toimenpiteiden aiheellisuudesta ja niille määrättävästä hintatasosta”, siis taloudellisesta tarkoituksenmukaisuudesta, osoittaa hyvin, että artikla ei ole tarkoitettu tällaiseen tapaukseen. Tässä tapauksessa kysymys on aivan muusta, nimittäin tulevien tuotantokustannusten arvioimisesta siten, että otetaan huomioon tuoton parantuminen, joka on odotettavissa uudelleenvarustelu- ja uudistamissuunnitelmien teknisen toteuttamisen ansiosta. Alennuksen määrää ei ole mahdollista tarkistaa, sillä se on määriteltä jo yleissopimuksessa.

Kantaja on kuitenkin esittänyt suullisen käsittelyn aikana, että silloin kun yritykset eivät noudata velvoitettaan alentaa hintoja yleissopimuksessa määrättyissä rajoissa, korkea viranomainen voi käyttää välillisiä keinoja varmistamaan 26 pykälän tavoitteen toteutumisen, nimittäin peruuttaa tasausmaksun veloitteitaan noudattamatta jättäneiltä yrityksiltä. Koska tämä keino on riittävän tehokas, ei ole tarpeen todeta, että hintojen vahvistaminen viranomaisen toimesta olisi välttämätöntä.

Yhteisön tuomioistuin ei voi hyväksyä tätä väitettä, sillä yleisesti hyväksytyyn oikeussäännön mukaisesti toiminnan, jonka korkea viranomainen välillisesti kohdistaa yrityksen lainvastaiseen toimintaan, on oltava oikeassa suhteessa toimen lainvastaisuuteen. Tämän vuoksi korkea viranomainen voi vähentää tasausmaksua ainoastaan sitä määrää vastaavalla määrällä, jolla yritykset eivät ole alentaneet hintojaan määrättyissä rajoissa. Tässä tapauksessa yritykset kuitenkin hyötyvät selkeästi, jos ne ottavat riskin tasausmaksun alentamisesta ja hyödyntävät suhteellisesti liian korkeita hintoja pikemminkin kuin suurempaa tasausmaksua, joka vastaisi vaihtoehtoisesti tehtyä hintojen alennusta, varsinkin kun saatavat tasausmaksut vähenevät asteittain.

Edeltävästä aiheutuu, että korkean viranomaisen välillinen toimenpide, esimerkiksi tasausmaksun vähentäminen, on riittämätön varmistamaan yleissopimuksen 26 pykälän 2 kohdan a alakohdassa määrätyn tavoitteen toteutumisen.

Näin ollen on todettava, että tasausmaksuun välttämättä liittyvä hintojen välitön alentaminen voidaan varmistaa ainoastaan korkean viranomaisen välittömillä toimenpiteillä.

Kantaja on suullisen käsittelyn aikana väittänyt, että koska perustamissopimuksessa ei nimenomaisesti anneta toimivaltaa vahvistaa hintoja viran puolesta, tällaista toimivaltaa ei voida tunnustaa tulkitsemalla perustamissopimusta tavalla, jota kantaja pitää laajentavana ja jota kantajan mukaan ei voida lain perusteella hyväksyä. Yhteisön tuomioistuin ei ole asiasta samaa mieltä sen vuoksi, että tässä tapauksessa kysymyksessä on toimivalta, jota ilman kuten edellä on todettu, tasausjärjestelyt eivät voi toimia yleissopimuksen 26 pykälän mukaisesti, eli hintojen välittömän ja varman alentamisen perusteella. Yhteisön tuomioistuimen mukaan on mahdollista, ilman että turvaututtaisiin laajentavaan tulkintaan, soveltaa sellaista tulkintasääntöä, joka on yleisesti hyväksytty niin kansainvälisessä kuin kansallisessa oikeudessa ja jonka mukaan kansainvälisellä perustamissopimuksella tai lailla vahvistetut normit edellyttävät normeja, joita ilman ensin mainitut normit olisivat tarkoituksettomia tai joita ilman kyseisiä normeja ei voisi soveltaa aiheellisesti ja tehokkaasti. Lisäksi korkean viranomaisen tehtävänä on perustamissopimuksen 8 artiklan mukaan varmistaa perustamissopimuksessa vahvistettujen tavoitteiden toteuttaminen sopimuksen määräysten mukaisesti. Kyseinen määräys ohjaa pääperiaatteena perustamissopimuksen ensimmäisessä luvussa määriteltyä korkean viranomaisen toimivaltaa ja siitä on pääteltävä, että korkea viranomainen on tietystä määrin riippumaton, jotta se voisi määrittää perustamissopimuksessa tai siihen erottamattomana osana kuuluvassa yleissopimuksessa tarkoitettujen tavoitteiden toteuttamiseksi tarvittavat täytäntöönpanotoimenpiteet. Koska tässä tapauksessa kysymyksessä on yleissopimuksen 26 pykälän tavoitteen toteuttaminen, korkealla viranomaisella on toimivalta,

jopa velvollisuus, toteuttaa kyseisessä määräyksessä esitetyin rajoituksin toimenpiteet, joilla voidaan varmistaa Belgian hiilen hintojen aleneminen.

Tämän johdosta kyseisen tavoitteen toteutuminen tässä tapauksessa edellyttää, että korkealla viranomaisella on toimivalta vahvistaa hinnat. On kuitenkin tunnustettava, että tämän toimivallan laajuus rajoittuu ainoastaan siihen tavoitteeseen, että Belgian hiilen käyttäjille varmistetaan hiilen hintojen aleneminen siirtymäkauden alusta lähtien yleissopimuksen 26 pykälän määräysten mukaisesti.

Kantaja on edelleen kiistänyt korkean viranomaisen toimivallan vahvistaa hinnat ja esittänyt, että 26 pykälän 2 kohdan a alakohdan lausetta ”näin vahvistettua hinnastoa ei voida muuttaa ilman korkean viranomaisen suostumusta” on tulkittava niin, että siinä kielletään korkeaa viranomaista vahvistamasta taulukkoa tasolle, jolle Belgian hiilen hinnat on yleissopimuksen 26 pykälän nojalla alennettava. Tällaista kieltoa ei kuitenkaan ole kyseisessä sanamuodossa, vaan kantaja päättelee sen epäsuorasti ja *a contrario*. Tällainen väite voidaan hyväksyä vasta viimeisenä vaihtoehtona, kun mitkään muut tulkinnat eivät vaikuta aiheellisilta tai yhteensopivilta sanamuodon ja asiayhteyden tai niiden tarkoituksen kanssa. Näin ei kuitenkaan ole tässä tapauksessa, jossa määräyksen sanamuoto selittyy sillä, että kaikkiin myöhempiin muutoksiin pyritään saamaan korkean viranomaisen hyväksyntä tapauksissa, joissa yritykset ovat omasta aloitteestaan alentaneet hintojaan ja joissa korkean viranomaisen ei ole tarvinnut puuttua asiaan.

Vaikka edeltävistä toteamuksista ilmenee, että tässä tapauksessa korkea viranomainen on toiminut selkeästi oman toimivaltansa rajoissa, on vielä tarkasteltava, onko korkea viranomainen syllistynyt harkintavaltansa väärinkäyttöön suhteessa kantajaan siinä että sillä olisi, kuten kantaja väittää, ollut toiminnassaan rakenteellisia tavoitteita, ja siinä että ottaen huomioon tietyt hiilen menekkiä koskevat ongelmat riidanalaisen päätöksen tekemishetkellä sen toiminnan kimmokkeena olisi ollut halu alentaa hintoja.

Tasausjärjestelyistä seuraavasta hintojen alenemisestä, kuten myös alentamisen määrästä määrätään yleissopimuksen 26 pykälässä. Näin ollen harkintavaltaa ei ole käytetty väärin, sillä ainoa toimenpide, jonka korkea viranomainen on voinut toteuttaa noudattaakseen 26 pykälän tavoitetta, oli juuri Belgian hiilen hintojen alentaminen. Koska ei ole todisteita siitä, että korkean viranomaisen päätöksellä N:o 22/55 vahvistama hintataso olisi eronnut yleissopimuksen 26 pykälän 2 kohdan a alakohdan mukaisesti aiheellisesti vahvistetusta hintatasosta, edellä tarkoitettun päätöksen tekemiseen ei liity harkintavallan väärinkäyttöä. Vaikka osoitettaisiinkin – mitä ei siis ole tehty – että korkean viranomaisen kimmokkeena oli halu joko aiheuttaa tiettyjä rakenteellisia muutoksia tai torjua menekkivaikeuksia hintoja

alentamalla, se olisi ainoastaan pyrkinyt saavuttamaan tuloksia, jotka olisivat välttämättä ja joka tapauksessa seurausta sen toiminnalle asetettuun perusteltuun tavoitteeseen pyrkimisestä. Lisäksi kantajaa ei voida moittia siitä, että se on vuosien 1952 ja 1955 välisenä aikana yrittänyt täydentää arviotaan vuoden 1958 tuotantokustannuksista ja hankkia tätä varten, kuten se on tehnytkin, asiaa selvittäviä asiakirjoja. Belgian hiilikaivosten tasausjärjestelyjen tutkimisesta vastuussa olevan sekakomitean kertomuksesta sekä tuotantokustannusten tason arviointia koskevista korkean viranomaisen yksityiskohtaisista laskelmista ilmenee, että korkean viranomaisen tarkoituksena on muun muassa ollut alentaa Belgian hiilen hintaa yleissopimuksen 26 pykälässä tarkoitetun järjestelmän mukaisesti ja erityisesti kyseisessä määräyksessä määrättyissä rajoissa. Vaikka niihin korkean viranomaisen toiminnan syihin, jotka ovat perusteltuja, liittyisikin sellaisia, jotka eivät ole perusteltuja, päätöksen tekemiseen ei kuitenkaan liity harkintavallan väärinkäyttöä sikäli kuin päätös ei vaikuta yleissopimuksen 26 pykälän päätavoitteeseen.

Edellä esitettyjen syiden vuoksi kanteessa esitetyt kaksi ensimmäistä väitettä on hylättävä.

II Myyntihintojen ja arvioitujen tuotantokustannusten välinen suhde

Kantaja on väittänyt, että korkea viranomainen on käyttänyt harkintavaltaansa väärin vahvistaessaan hinnat ottamatta huomioon tuotantokustannuksia, joiden arvioidaan vallitsevan siirtymäkauden päättyessä, ja esittänyt tätä tarkoitusta varten julkaisemassaan taulukossa keskihinnan, joka on alhaisempi kuin arvioidut tuotantokustannukset.

Yleissopimuksen 26 pykälässä määritellään, missä määrin Belgian hintoja on lähennettävä yhteismarkkinoiden hintoihin kun otetaan huomioon, että jos yhteismarkkinoiden hinnat olisivat olleet korkeammat kuin Belgian arvioidut tuotantokustannukset, Belgian hintoja ei olisi tarvinnut alentaa lähelle arvioituja tuotantokustannuksia sen vuoksi, että tällaisessa tapauksessa lähentämisen tavoite olisi jo saavutettu.

Ennen kuin tarkastellaan, onko korkea viranomainen vahvistanut hinnat määräysten suuruiseksi, on tutkittava, onko totta, että korkea viranomainen – kuten kantaja väittää – on korvannut yhteismarkkinoiden hinnat Ruhrin alueen hinnoilla ottamatta huomioon Ruhrin alueen hintojen keinotekoisesta alhaista tasoa sekä tiettyjen muiden hiilikenttien hintojen korkeampaa tasoa.

Vastaaja esittää halunneensa pienentää määrättyjen rajojen mukaisesti Belgian

hintojen ja Ruhrin alueen hintojen eroa sen vuoksi, että Ruhrin hiilikentällä on yhteismarkkinoiden ”price leadership”, joka aiheutuu siitä, että alueella on tasausjärjestelyihin kuuluvien hiililajikkeiden osalta suurin viennin mahdollistava ylijäämä.

Asianosaisten mielipiteiden eron osalta yhteisön tuomioistuin toteaa, että korkea viranomainen, joka on pienentänyt Belgian ja Ruhrin alueen hintojen välistä eroa ja ottanut perustaksi Ruhrin alueen käyvät hinnat, siis ottamatta huomioon näiden hintojen mahdollisesti keinotekoista luonnetta, on antanut näiden kahden hintatason välille jäädä tiettyä eroavuutta. Korkealla viranomaisella oli oikeus jättää huomiomatta Ruhrin alueen hintojen mahdollisesti keinotekoinen luonne sen vuoksi, että kysymys siitä, määritelläänkö yhteismarkkinoiden hinnat Ruhrin hintojen mukaan on tosiasiakysymys, jota on tarkasteltava näiden hintojen mahdollisesti keinotekoisesta luonteesta riippumatta. Kun otetaan huomioon, että korkea viranomainen ei ole vahvistanut Belgian hintoja Ruhrin hintojen tasolle, on todettava, että kantaja on osoittanut, että korkean viranomaisen vahvistamat hinnat olivat joissakin poikkeustapauksissa alhaisemmat kuin tiettyjen muiden hiilikenttien ja erityisesti Aix-la-Chapellen, Nordin ja Pas-de-Calais'n kenttien käyvät hinnat. Ainoastaan näissä tapauksissa on väitetty, että korkea viranomainen on ylittänyt yhteismarkkinoiden hintatason. Kantaja ei kuitenkaan esitä tosiseikkaa tai tapausta, jonka avulla voitaisiin vahvistaa, että edellä tarkoitetuissa tapauksissa kyseisten hiilikenttien hintataso määritteli yhteismarkkinoiden hintatason. Tämän johdosta tässä tapauksessa ei ole tarpeen todeta, että korkean viranomaisen vahvistamat hinnat olivat alhaisemmat kuin yhteismarkkinoiden hinnat.

Ensimmäinen tarkasteltava kysymys on siis, onko korkea viranomainen varmistamaan hintojen lähentymisen vahvistamalla Belgian hinnat aikaisemmin vallinnutta tasoa alhaisemmalle tasolle käyttänyt väärin vuoden 1958 tuotantokustannusten arviota, jonka se oli velvollinen tekemään. Näiden kustannusten tasohan muodosti yleissopimuksen 26 pykälän mukaan rajan tasausjärjestelyjen oikeuttamalle hintojen alentamiselle.

Tavoite Belgian hiilen täydellisestä ja lopullisesta yhdentämisestä yhteismarkkinoille on epäilemättä perustamissopimuksen yleisen tarkoituksen mukainen, mutta tavoite ylittää kuitenkin yleissopimuksen 26 pykälän 2 kohdan a alakohdan tarkoituksen, jonka mukaan yhdentyminen toteutetaan ainoastaan siinä määrin kuin Belgian tuotantokustannukset siirtymäkauden päättyessä sen mahdollistavat. Tämän kauden aikana sovelletaan 26 pykälän 2 kohdan a alakohdan määräysten mukaisia ja ajallisesti rajoitettuja tasausjärjestelyjä, jotka ovat siis yhteydessä tuotantokustannusten kehitykseen, jota arvioidaan, jotta voitaisiin varmistaa hintojen vastaava kehitys. Siirtymäkauden päättyessä on mahdollista, että tarvitaan tuotantokustannusten jyrkempää alentamista, jotta Belgian hiili voitaisiin lopullisesti yhdentää yhteismark-

kinoille. Tämän uuden tavoitteen toteuttaminen riippuu tällöin käytettävissä olevista keinoista, mutta tämä kysymys jää yleissopimuksen 26 pykälän 2 kohdan a alakohdan ja siinä määrätyn järjestelmän soveltamisen ulkopuolelle. Jos korkea viranomainen olisi kantajan väitteen mukaisesti vahvistanut hinnat yksinomaan lähentääkseen niitä yhteismarkkinoiden hintoihin ja jättänyt huomioimatta arvioitujen tuotantokustannusten tason siirtymäkauden päättyessä, sen päätökseen liittyisi harkintavallan väärinkäyttöä, minkä johdosta kyseinen päätös olisi kumottava. Näin ei kuitenkaan ole tässä tapauksessa.

Kantaja ei ole sille kuuluvan tehtävän mukaisesti pystynyt osoittamaan, että vastaaja olisi vahvistanut myyntihinnat vastoin perustamissopimuksen määräyksiä, objektiivisia realiteetteja ja belgialaisten hiilikaivosten etuja ja että se olisi arvioinut kyseisten hiilten vuoden 1958 tuotantokustannukset ainoana tai ainakin ensisijaisena tavoitteenaan alentaa hintoja ottamatta huomioon yleissopimuksen 26 pykälän 2 kohdan a alakohdassa määrättyä rajaa.

Asianosaisten käsittelyjen aikana julkituomat erilaiset käsitykset Belgian hiilen arvioiduista tuotantokustannuksista siirtymäkauden päättyessä liittyvät yksinomaan tilastollisiin tekijöihin, joiden puhtaasti kirjanpidollisen arvioinnin perusteella ei riidanalaisen toimenpiteen laillisuutta voi kyseenalaistaa sen vuoksi, että tällaisesta arvioinnista ei ilmene, että korkea viranomainen olisi toimenpiteen toteuttaessaan toiminut jonkun muun kuin yleissopimuksen 26 pykälän 2 kohdan a alakohdassa määritellyn tavoitteen mukaisesti.

Vaikka vastaaja on tehnyt tiettyjä virheitä valitessaan laskelmiensa perusteita, kuten on ilmennyt viitevuoden tapauksessa ja kuten saattaisi ilmetä myös poistojen ja eri hiilten ryhmittelyn tapauksissa, ei siitä kuitenkaan seuraa, että nämä virheet voisivat sellaisenaan olla todisteena harkintavallan väärinkäytöstä, ellei myös objektiivisesti vahvisteta, että korkea viranomainen on tässä tapauksessa toiminut joko huolimattomuuden tai erityisen varomattomuuden vuoksi muita kuin niitä tarkoituksia varten, joita silmällä pitäen 26 pykälän 2 kohdan a alakohdassa määrätty toimivalta on annettu.

Vuoden 1958 arvioitujen tuotantokustannusten tason vahvistamisen osalta näyttää selvältä - mitä tulee siihen, että vuosi 1952 valittiin *ceteris paribus* viitevuodeksi pikemminkin kuin vuosi 1955, jona kyseiset päätökset tehtiin - että vuonna 1952 ja sitä ennen arvioimattomissa olleet tekijät oli mahdollista arvioida vuonna 1955. On toisaalta huomautettava, että vastaaja on kuitenkin lieventänyt tai yrittänyt lieventää näiden virheiden vaikutuksia korottamalla joko hiilten myyntihintoja tai tasausmaksun määrää ottaen huomioon palkkojen korotukset ja tietyt vähäisemmät tekijät. Sama pätee myös siihen, että vastaaja on ottanut huomioon vuonna 1955 tehdyt

arviot vähämerkityksisten kaivosten uudelleenjärjestelystä (katso kaivosten sekakomitean kertomus) sekä tietyt tuet ja tietyt laitosten uudistamisesta aiheutuvat kustannukset poistojen muodossa hyväksymättä kuitenkaan tehtyjen poistojen tasoa yritysten kirjanpitoon. Riippumatta siitä, tarkastellaanko näitä seikkoja yhdessä tai erikseen, niille on ominaista, että vastaaja pyrkii oikeutetusti arvioimaan siirtymäkauden päättyessä vallitsevia tuotantokustannuksia entistä tarkemmin.

Mitä tulee hiilten jaotteluun tai ”ryhmittelyyn” lajikkeisiin tai ryhmiin, asianosaiset ovat yhtä mieltä siitä, että hiilet voidaan jaotella ainoastaan ryhmiin. Ennen 16.7.1956 annettua tuomiota asianosaiset ovat yhteisestä sopimuksesta ehdottaneet molemminpuolisin varauksin lukua, joka edustaa kaikkien ryhmien keskiarvoa. Sittemmin asianosaiset ovat näiden varauksien nojalla esittäneet lukuja, jotka perustuvat uusiin ryhmittelyihin, jotka ovat niin erilaisia, että lukujen vertailu on vaikeaa tai lähes mahdotonta. Näiden eri ryhmittelytapojen etuihin puuttumatta on kuitenkin todettava, että ryhmittelyjen yksityiskohtaisesta tarkastelusta ei ilmene, että vastaaja olisi oman menetelmänsä valinnan johdosta jättänyt ottamatta huomioon vuoden 1958 arvioitujen tuotantokustannusten likiarvon muodostamaa rajaa ja päätyneet tulokseen, joka olisi ollut vastoin tavoitetta lähentää Belgian hiilen hintoja yhteismarkkinoiden hintoihin.

Edellä esitettyjen syiden johdosta väite harkintavallan väärinkäytöstä on perusteeton siltä osin kuin väite koskee myyntihintojen tasoa ja myyntihintojen ja niiden tuotantokustannusten suhdetta, joiden arvioidaan vallitsevan siirtymäkauden päättyessä.

III Belgian hallituksen toimenpiteet

Kantaja on korostanut, että myyntihintoja on alennettu päätöksen N:o 22/55 ja Belgian hallituksen toimenpiteiden avulla Belgian hallituksen talouspolitiikan tavoitteiden täyttämiseksi, mutta se ei kuitenkaan ole täsmäntänyt, miltä osin nämä tavoitteet olisivat vastoin näitä tavoitteita ja olisivat korvanneet ne tavoitteet, joita kohti korkealla viranomaisella olisi ollut oikeus pyrkiä. Kantaja ei ole esittänyt todisteita siitä, että korkea viranomainen olisi päätöksellään N:o 22/55 syrjäyttänyt Belgian tuottajien oikeutetut intressit Belgian hallituksen politiikan hyväksi. Onkin asiaankuuluvaa, että tällaisella alalla käydään keskusteluja. Se kiistämätön tosiseikka, että korkea viranomainen on vahvistanut myyntihinnat Belgian hallituksen ehdottamaa tasoa korkeammalle tasolle, osoittaa pikemminkin korkean viranomaisen säilyttäneen harkinnanvapautensa.

Tämän johdosta tätä väitettä ei voida hyväksyä.

IV Myyntihintojen vahvistaminen tiettyissä tapauksissa ilman tasausjärjestelyjä

Vastaaja esittää, että vaikka tasausjärjestelyjä ei myönnetä Campinen luokittelemattomien bitumihiilien tapauksessa, asiasta ei kuitenkaan voi mitenkään päätellä, että nämä hiililajikkeet olisivat jo niin yhdentyneitä yhteismarkkinoille, että niihin ei tarvitsisi soveltaa tasausjärjestelyjä. Vastaaja katsoo, että on otettava huomioon tapaus, jossa Belgian hintoja on mahdollisesti edelleen alennettava ja jossa tarvittaessa on otettava uudelleen käyttöön tasausmaksut Campinen hiilikaivosten osalta.

Itse asiassa 28.5.1955 päivätyssä kirjeessä säilytetään kyseiset hiililajikkeet tasausjärjestelyjen piirissä huolimatta niistä muutoksista, joita kirjeessä tehdään sääntöihin, joiden mukaisesti tiettyjen yritysten tasausmaksun määrä määritellään. Yleissopimuksen 26 pykälän 2 kohdan a alakohdassa määrättyä järjestelmää sovelletaan siis näihin lajikkeisiin erityisesti siltä osin kuin tämän järjestelmän täydet vaikutukset on tarpeen varmistaa hintojen vahvistamisen avulla.

Kuten jo edellä on todettu, hintojen vahvistaminen vaikuttaa yleiseltä toimenpiteeltä, joka on välttämätön 26 pykälän 2 kohdan a alakohdassa määrätyn erityisjärjestelmän soveltamiseksi koko Belgian hiilentuotantoon.

Kysymys siitä, mahdollistaako tämä järjestelmä tasausmaksun alentamisen tai jopa sen peruuttamisen tiettyjen yksittäisten yritysten tuotanto-olot perusteella, liittyy väitteeseen, joka koskee valikointiperiaatetta 26 pykälää sovellettaessa. Valikoinnin perusteltavuutta tarkastellaan jäljempänä niiden määräysten tarkastelun yhteydessä, jotka on esitetty korkean viranomaisen 28.5.1955 Belgian hallitukselle osoittamassa kirjeessä. Nyt voidaan kuitenkin jo todeta, että tämän periaatteen oikeellisuutta koskevasta päätöksestä riippumatta ei voida hyväksyä sitä, että Belgian hiilen käyttäjiin sovelletaan useampia hinnastoja tai sitä, että samalle hiililajikkeelle on samanaikaisesti olemassa vapaasti vaihtelevat hinnat ja vahvistetut hinnat.

Edeltävästä aiheutuu, että tasausmaksun alentaminen tai jopa sen peruuttaminen tiettyjen lajikkeiden ja ainoastaan tiettyjen yksittäisten tapausten osalta ei aiheuta näiden lajikkeiden poistamista hinnastosta, sillä 26 pykälän 2 kohdan soveltamisen mukaisesti hinnasto on aina yhtenäinen kaikille Belgian hiilen käyttäjille.

Kiistanalaisen päätöksen selityksenä on siis 26 pykälässä tarkoitetun järjestelmän asianmukainen soveltaminen ja tämän järjestelmän toteuttamiseksi tarvittavan asianmukaisen toimivallan käyttö, minkä johdosta harkintavallan väärinkäyttöä koskeva väite ei ole perusteltu.

B - 28.5.1955 päivätty kirje*I Tasausmaksun alentaminen tai peruuttaminen tiettyjen yritysten tapauksessa*

Kantaja on ensinnäkin esittänyt, että se, että tasausjärjestelmään on sisällytetty valinnaisuus eli tasausmaksun sopeuttaminen yritysten yksittäisiin tilanteisiin, on perustamissopimuksessa kiellettyä syrjintää.

Väite on hylättävä. 28.5.1955 päivätyn kirjeen sisältämän päätöksen johdosta tasausmaksua alennetaan, tai se jopa poistetaan, silloin kun epäsuotuisammista geologisista olosuhteista, jotka ovat yksi olennaisimmista edellytyksistä Belgian hiiliteollisuudelle myönnettyyn erityisjärjestelmään, aiheutuvat haitat ovat tosiasiallisesti poistuneet. Tämän johdosta tosiasiallisista tuotanto-olosuhteista aiheutuviassa tasausmaksujen määrien erottelussa pyritään ottamaan huomioon tosiasiaassa olemassa olevat erot, jotta verrattavissa olevissa tapauksissa voitaisiin varmistaa yhtäläisen järjestelyn myöntäminen ja siis syrjinnän välttäminen. Kantajan väite olisi pitävä ainoastaan siinä tapauksessa, että korkea viranomainen ei olisi soveltanut objektiivista ja yhdenmukaista perustetta tarkastaakseen, oliko yritysten yksittäinen tilanne tasausmaksun myöntämisen edellytysten mukainen. Kirjeen sisältämässä päätöksessä määriteltiin tällainen peruste, eikä olekaan väitetty, etteivätkö kolmen hiilikaivoksen tilanteet täyttäisi tätä perustetta.

Toiseksi kantaja katsoo että se, että 26 pykälän 2 kohdassa puhutaan ”Belgian hiilestä” ja että kyseisen kohdan b ja c alakohdassa tarkoitetut tasausmaksut ovat luonteeltaan yleisiä, merkitsee, että myös a alakohdassa tarkoitettu tasausmaksu on luonteeltaan yleinen.

Väite ei ole ratkaiseva ottaen huomioon, että b ja c alakohdassa tarkoitettujen tasausmaksujen selkeänä tarkoituksena on saattaa Belgian terästeollisuus ja hiilen viejät kilpailukykyisiksi yhteismarkkinoilla siinä tapauksessa, että arvioituihin tuotantokustannuksiin perustuva raja ylittäisi liiaksi yhteismarkkinoiden hinnat. Näiden syiden vuoksi b ja c alakohdassa tarkoitettujen tasausmaksujen tavoitteet ovat luonteeltaan erilaisia kuin a alakohdassa tarkoitetun tasausmaksun tavoitteet. Lisäksi b ja c alakohdassa on lukuisia määräyksiä, joiden tarkoituksena on ohjata kyseisten tasausmaksujen jakautumista kun taas a alakohdassa tarkoitetun tasausmaksun osalta tällaisia määräyksiä ei ole. Kyseisen kohdan a, b, ja c alakohdan erot huomioon ottaen sekä sen huomioon ottaen, että ilmaisua ”Belgian hiili” voidaan käyttää molemmissa tapauksissa, on todettava, että pelkästään 26 pykälän sanamuodon perusteella ei voida päätellä, että a alakohdassa tarkoitettujen tasausmaksun on oltava luonteeltaan yleinen.

Jos oletettaisiin, että a alakohdan mukaista tasausmaksua maksettaisiin yhdenmukaisesti kaikille yrityksille ottamatta huomioon niiden tuotanto-olojen eroja, tasausjärjestelyt olisivat syrjiviä ja perusteettomia sen vuoksi, että järjestelyt muuttuisivat tuotantotueksi siltä osin kuin mainittua maksua myönnettäisiin yrityksille, joiden tuotanto-olot eivät olisi epäsuotuisia, mikä on tasausjärjestelyjen olennainen edellytys. Tämän johdosta tasausjärjestelyissä on välttämättä otettava huomioon yritysten tuotanto-olojen yksittäinen tilanne.

Väitteensä tueksi kantaja viittaa lisäksi tulotason säilymistä koskevan takeen olemassaoloon.

Huolimatta siitä, että yleissopimuksessa ei viitata siihen, että tarvittaessa tasausmaksun ja ainoastaan 25 pykälässä maksun perusteen yhteydessä mainittujen tulojen välillä olisi olemassa yhteys, vastaavanlainen tulkinta olisi hyväksyttävissä ainoastaan, jos tasausmaksun olisi välttämättä ja kaikissa olosuhteissa katettava ero, joka on alennettujen myyntihintojen ja siirtymäkauden alussa olemassa olleiden tulojen välillä. Näin ei kuitenkaan ole käsiteltävänä olevassa tapauksessa, jossa tasausmaksu on ainoastaan tarpeellinen suojatoimenpide äkillisten ja haitallisten tuotannon siirtymisten välttämiseksi. Tätä varten määrättyssä erityisjärjestelmässä on yleissopimuksen 24 pykälän mukaisesti otettava huomioon yhteismarkkinoiden toteutuessa vallitsevat tilanteet. Kyseistä määräystä ei kuitenkaan saa tulkita laajentavasti eli niin, että siinä taattaisiin alkuperäisen tulotason säilyminen. Tasausjärjestelyjen kaltaisen erityisjärjestelmän käyttöön ottamisen syynä on, että Belgian tietyt tuotanto-olot eroavat olennaisesti yhteismarkkinoiden muiden maiden tuotanto-oloista. Tasausjärjestelyjen avulla ei siis voida ylittää rajoja, jotka ovat ehdottoman tarpeellisia näistä eroista johtuvien haittavaikutusten tasaamiseksi, eikä siihen sisälly alkuperäisen tulotason säilyttämisen taetta. Se, missä määrin myyntihintojen ja tasausmaksujen kokonaismäärän - joka määrittää yritysten tulotason - on vaihdeltava siirtymäkauden kuluessa, on kysymys, jota korkean viranomaisen on tarkasteltava suhteessa Belgian hiilikaivosten uudelleenvarustelun ja uudelleenjärjestelyn vaiheisiin.

Edelleen, jos tasausmaksulla olisi tarkoitus taata alkuperäisen tulotason säilyminen, olisi se vastoin yleissopimuksen 25 pykälään sisältyvää tasausmaksun asteittaisen alentamisen periaatetta. Yleissopimuksen tarkoituksena on 1 pykälän mukaisesti mukauttaa tuotanto asteittaisesti yhteismarkkinoiden toteuttamisesta aiheutuviin uusiin oloihin, ei siis mukauttaa uusia oloja siirtymäkauden alussa olemassa olleiden olojen säilyttämiseen.

Jos tasausmaksun tehtävänä olisi kantajan väitteen mukaisesti varmistaa hiilikaivosten uudelleenvarusteluohjelmien täytäntöön panemiseksi välttämättöminä pidetyt

rahavarat, tasausjärjestelyjen tarkoitus ylittäisi selkeästi alkuperäiset syynsä ja muuttaisi tasausmaksun toimenpiteeksi, jonka tarkoituksena olisi aktiivisesti ja suoraan vaikuttaa Belgian kaivosten uudelleenjärjestelyihin, mikä olisi vastoin suojoitoimenpiteen pikemminkin passiivista luonnetta.

Viimeiseksi kantaja on esittänyt, että tasausmaksun on oltava yhdenmukainen kaikille hiilikaivoksille sen vuoksi, että perustamissopimuksessa ja yleissopimuksessa, etenkin perustamissopimuksen 5 artiklan neljännessä kohdassa ja 62 artiklassa sekä yleissopimuksen 24 pykälän b alakohdassa ja 26 pykälän 4 kohdassa, määrätään erityistoimenpiteistä, joiden tarkoituksena on tasata yksittäisten hiilikaivosten välisiä eroja.

Tätä väitettä ei voida hyväksyä, sillä vaikka edellä tarkoitetuissa määräyksissä määrätään muista toimenpiteistä kuin tasausmaksusta hiilikaivosten välisten erojen tasoittamiseksi, tämä ei kuitenkaan mitenkään estä sitä, että Belgian tapauksessa tasausjärjestelyillä otetaan huomioon myös yksilölliset erot siinä määrin kuin kyseiselle maalle määrätty järjestelmä sen mahdollistaa.

Tämän johdosta väite on perusteeton.

II Tasausmaksun peruuttamisen uhka

Koska tasausjärjestelyt ovat suojoitoimenpide, joka mahdollistaa Belgian hiilen yhdentämisen yhteismarkkinoille heti uudelleenjärjestelyjen ja uudelleenvarustelun toteuttamiseksi asetetun siirtymäkauden alusta alkaen, järjestelyjen tarkoituksena ei ole vaikuttaa tähän prosessiin suoraan ja aktiivisesti. On selvää, että tasausmaksu myönnetään olettaen, että Belgian hiilikaivosten uudelleenjärjestelyt ja uudelleenvarustelu voidaan toteuttaa siten, että Belgian hiili on mahdollista yhdentää lopullisesti yhteismarkkinoille siirtymäkauden päättyessä.

Tasausjärjestelyillä ei ole tarkoitus rahoittaa hiilikaivosten uudelleenjärjestelyjä ja uudelleenvarustelua. Toisaalta, jos ilmenisi, että tietyt yritykset eivät olisi toteuttaneet uudelleenjärjestelyjä ja uudelleenvarustelua vastuullisella tavalla, olisi tunnus-tettava, että tasausjärjestelyt menettäisivät perustansa. Nämä yritykset eivät siis oman toimintansa vuoksi olisi enää oikeutettuja tasausmaksuun.

Korkean viranomaisen on otettava huomioon vastaavanlainen mahdollisuus. Näin se on tehnytkin erityisesti 28.5.1955 päivätyyn kirjeensä 2 kohdan d alakohdassa valtuuttamalla Belgian hallituksen, korkealta viranomaiselta luvan saatuaan, mahdollisesti peruuttamaan tasausmaksun. Kirjeen sanamuodosta ei voi päätellä, että

korkea viranomainen olisi antanut tällaisen luvan subjektiivisin ja tosiasioihin perustumattomin perustein. Korkea viranomainen ei siis ole käyttänyt väärin harkintavaltaansa, ja kanne on tältä osin perusteeton.

C - Oikeudenkäyntikulut

Yhteisön tuomioistuimen työjärjestyksen 60 artiklan mukaisesti asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Näin ollen kantaja velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla,

ottaen huomioon oikeudenkäyntiasiakirjat,

ottaen huomioon yhteisön tuomioistuimen tässä asiassa 16.7.1956 antaman tuomion,

kuultuaan asianosaisten suulliset lausumat,

kuultuaan julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksen,

ottaen huomioon Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen 2 artiklan, 3 artiklan c alakohdan sekä 4, 5, 8, 14, 33, 34, 36, 50, 60, 61 ja 62 artiklan sekä siirtymämääräyksiä koskevan yleissopimuksen 1, 8, 24, 25 ja 26 pykälän,

ottaen huomioon Euroopan hiili- ja teräsyhteisön tuomioistuimen perussäännöstä tehdyn pöytäkirjan,

ottaen huomioon Euroopan hiili- ja teräsyhteisön tuomioistuimen työjärjestyksen sekä työjärjestyksen oikeudenkäyntikuluja koskevan osan,

YHTEISÖN TUOMIOISTUIN

on hylännyt muut laajemmat tai vastakkaiset vaatimukset ja antanut seuraavan tuomiolauselman:

Kanne, jossa vaaditaan kumoamaan 28.5.1955 tehty korkean viranomaisen päätös N:o 22/55 ja tietyt korkean viranomaisen päätökset, jotka ovat aiheutuneet korkean viranomaisen 28.5.1955 Belgian kuningaskunnan hallitukselle osoittamasta ja tasausjärjestelmän muuttamista koskevasta kirjeestä, hylätään.

Kantaja velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Pilotti

Rueff

Riese

Serrarens

Delvaux

Hammes

van Kleffens

Julistettiin Luxemburgissa 29 päivänä marraskuuta 1956.

M. Pilotti
presidentti

A. van Kleffens
esittelevä tuomari

A. Van Houtte
kirjaaja